

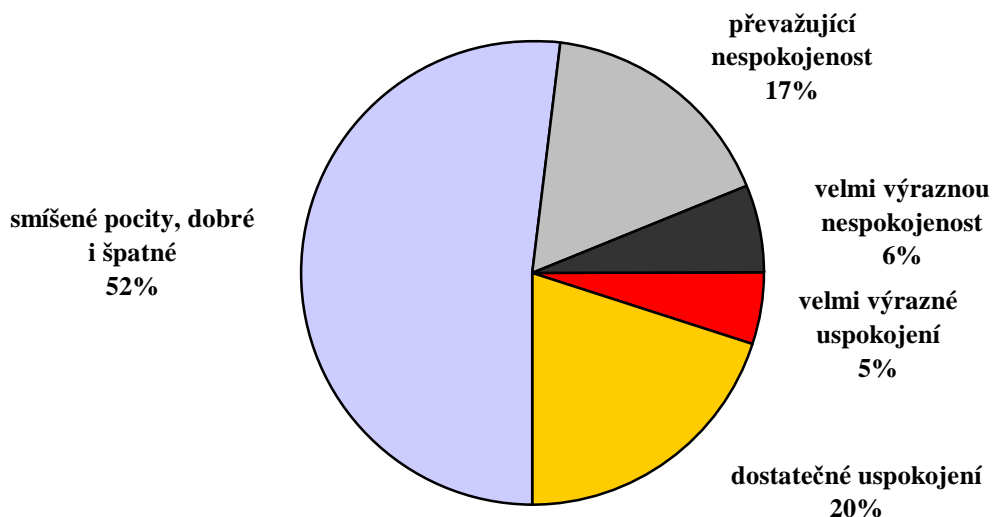
OHLÉDNUTÍ ZA 19 LETY: NEBYLO TO ZAS TAK ŠPATNÉ.

Od listopadu 1989 uplynulo 19 let. Při pohledu zpět má polovina Čechů (52 %) „smíšené pocity“ a mezi zbylými jsou hlasy uspokojení a nespokojenosti rozděleny takřka přesně napůl. Z dlouhodobého pohledu je tento vyrovnaný stav tím nejlepším vysvědčením, které veřejnost polistopadovému vývoji v tomto hodnocení od roku 1997 vystavila.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 1. - 8. prosince 2008. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1282 respondentů.

Uplynulých 19 let přineslo dobré i špatné zprávy, celkové pocity mám smíšené. To říká zhruba polovina našich občanů. Jen asi desetina má úplně jasno a hodnotí polistopadový vývoj buď zcela pozitivně, anebo zcela nepříznivě.

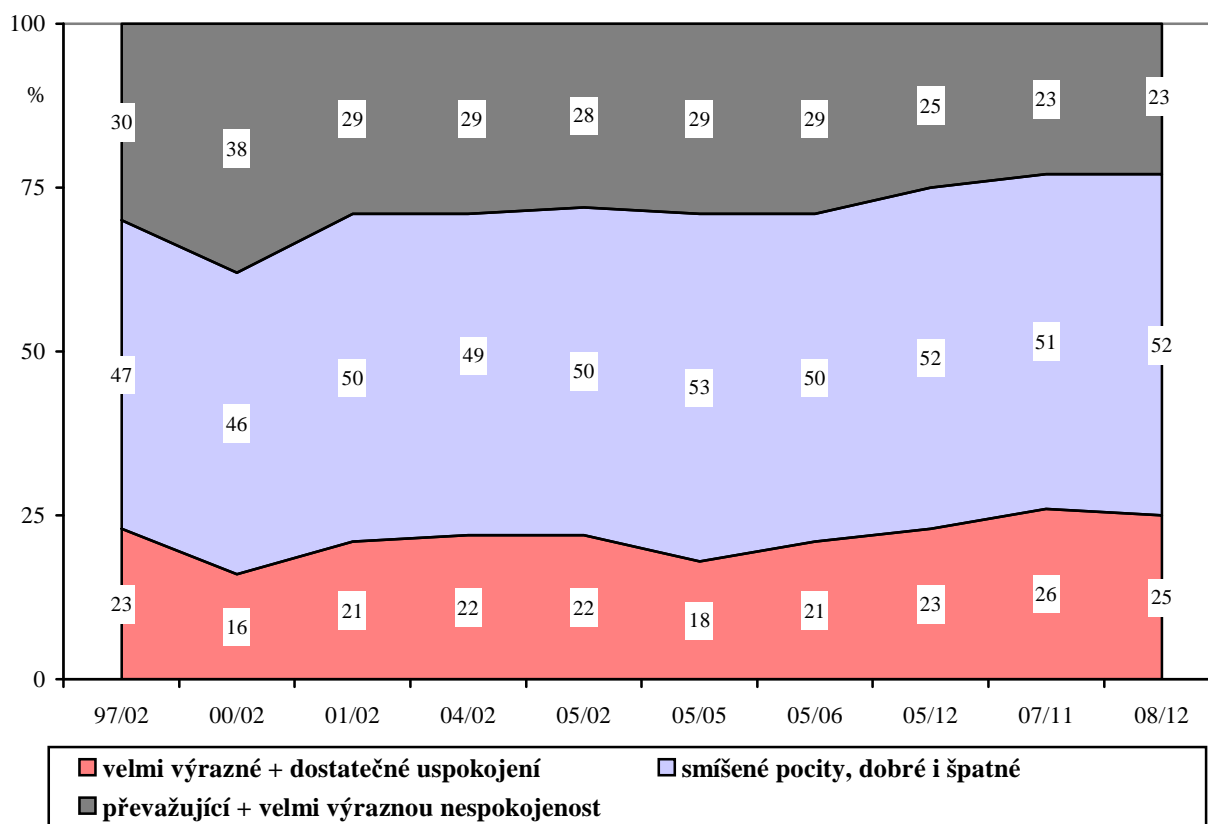
"Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních devatenácti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"



Pramen: STEM, Trendy 12/2008, 1282 respondentů starších 18 let

STEM pokládá tuto bilancující otázku už deset let a pohled na vývoj názorů od roku 1997 prozrazuje, že „střední variantu“ uvádí v podstatě stále polovina lidí, ale také to, že – možná překvapivě – misky vah se naklánějí postupně ve prospěch spokojených. V roce 2007 poprvé= bylo těch, kteří vyjadřují uspokojení, nepatrně více než nespokojených a tento stav se udržuje i nyní, navzdory tomu, že už ve dveřích je ekonomická recese, že takřka neustále probíhají spory ve vládě a v parlamentu, navzdory tomu, že kredit politiků a politických stran je velmi špatný a lidé si vůbec nedělají iluze o tom, jaká cesta vede k bohatství nebo k získání vlivného postavení ve společnosti.

"Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních xx letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"



Pramen: STEM, 1997-2008

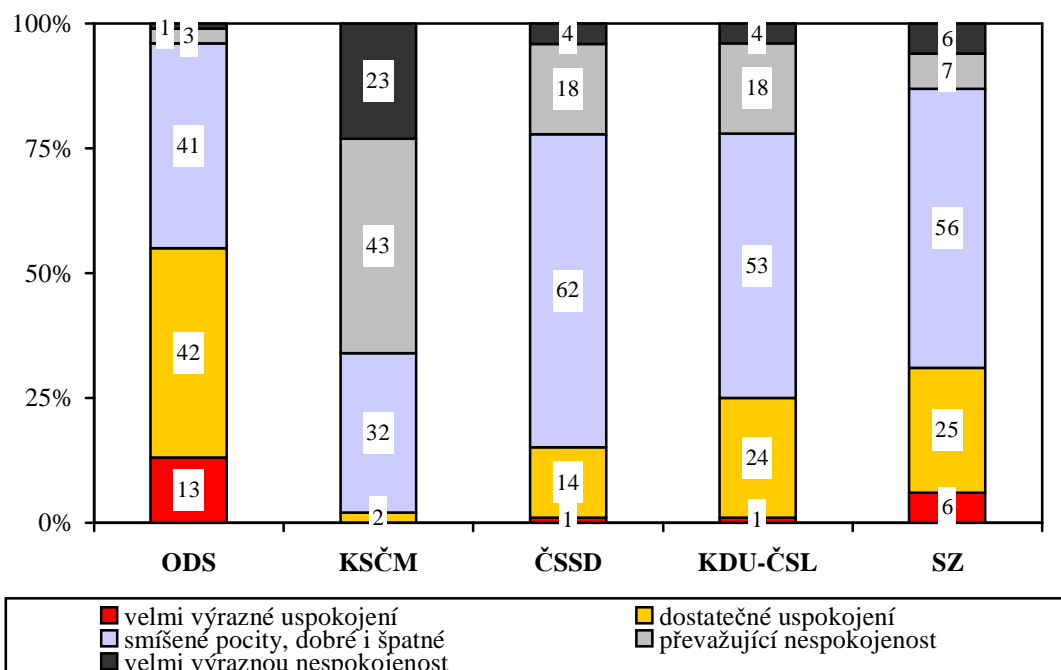
Spokojenost převažuje především mezi mladšími lidmi, ale jen generace nad 60 let projevuje převážně nespokojenost (ovšem poměrně výrazně). Méně zřetelné jsou rozdíly mezi lidmi s různou úrovní dosaženého vzdělání a vůbec žádné rozdíly nejsou mezi obyvateli různých regionů (Praha, ostatní české kraje, moravské kraje).

Nejvýrazněji se ale odlišují názory lidí podle dvou kritérií – podle stranických preferencí a podle materiálního zabezpečení.

Dvě třetiny stoupenců KSČM vyjadřují nespokojenost a zbylí smíšené pocity, naopak mezi příznivci ODS jsou nespokojení naprostou výjimkou. Nespokojenost mírně převažuje i v řadách stoupenců ČSSD, lidé sympatizující se Stranou zelených mají z vývoje po roce 1989 spíše pozitivní pocity.

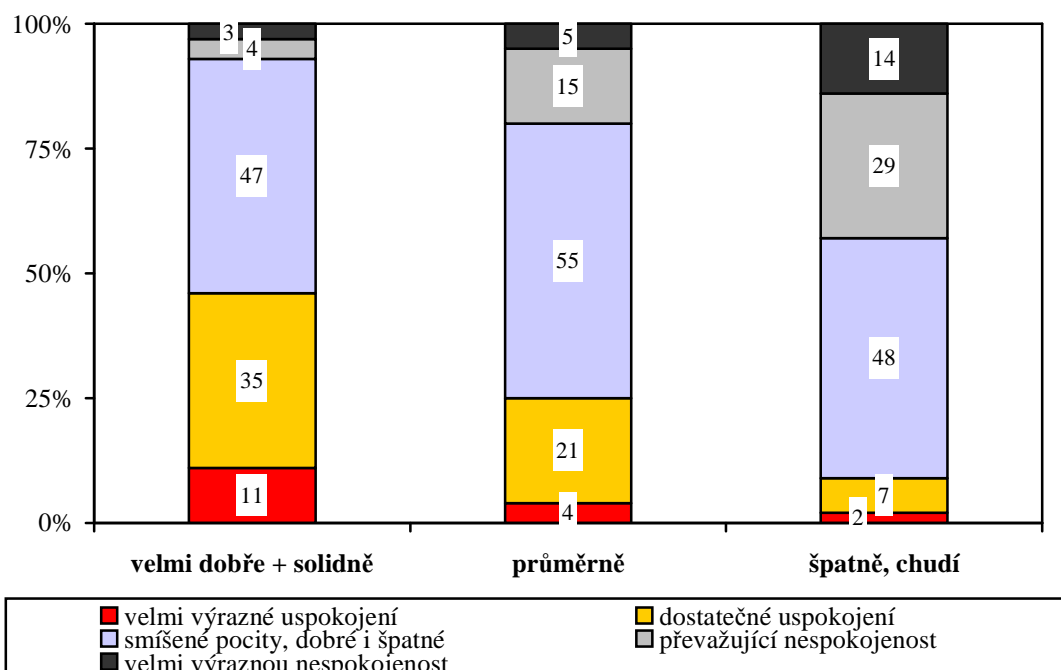
Skoro stejně kategoricky štěpí lidi jejich „peněženka“ – mezi lidmi se špatným zajištěním jsou ojedinělé hlasy chválící polistopadový vývoj, kdežto mezi osobami se solidním či velmi dobrým materiálním statusem jasně dominuje v pohledu na minulých 19 let spokojenost.

" Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních devatenácti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"
(podle stranických preferencí)



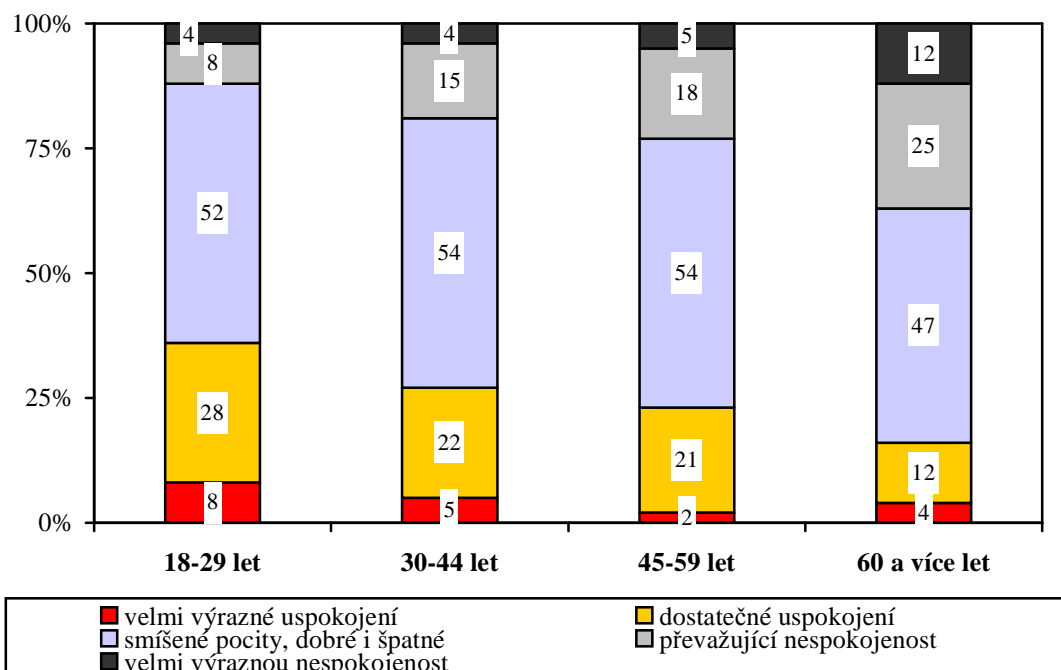
Pramen: STEM, Trendy 12/2008, 1282 respondentů starších 18 let

" Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních devatenácti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"
(podle materiálního zajištění domácnosti)



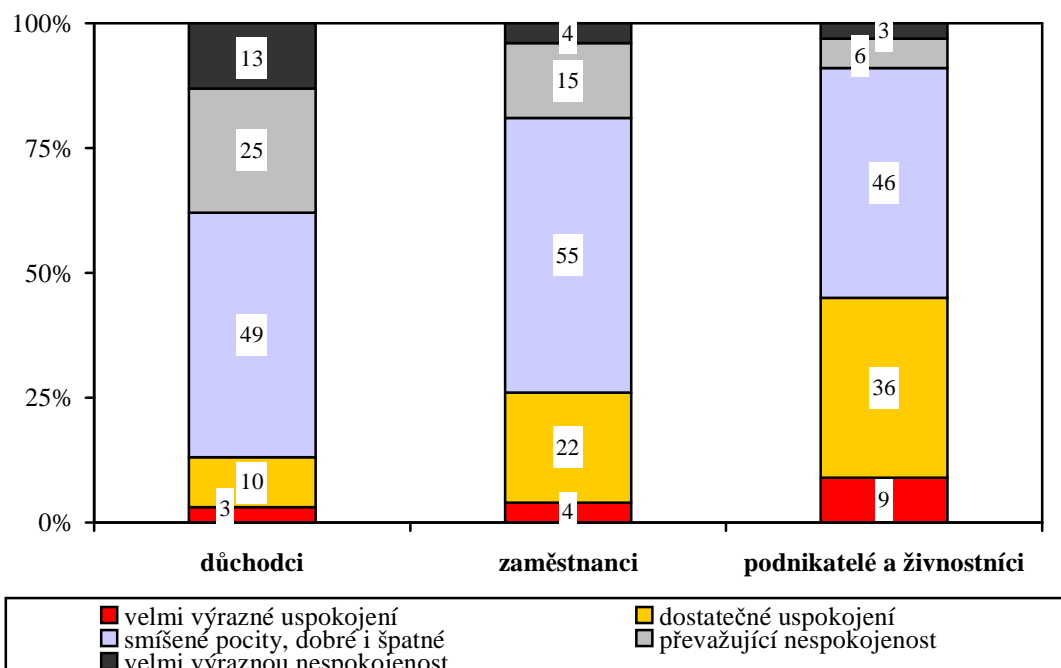
Pramen: STEM, Trendy 12/2008, 1282 respondentů starších 18 let

" Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních devatenácti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"
(podle věku)



Pramen: STEM, Trendy 12/2008, 1282 respondentů starších 18 let

" Zamyslete-li se nad vývojem u nás v posledních devatenácti letech, tj. od listopadu 1989, pociťujete Vy osobně:"
(vybrané sociální skupiny)



Pramen: STEM, Trendy 12/2008, 1282 respondentů starších 18 let